

- 1832 d(en) 21 Juni promoverad Magister;
 1835 d(en) 11 Augusti utnämnd till Docent i Filosofin;
 1833 H(öst) T(erminen) till 1836 V(år) T(erminen) varit tienstförr(ät-
 tande) Curator för Österbottniska Afdelningen vid Kejs(erliga)
 Alex(anders) Universitetet i Helsingfors;
 1843 d(en) 30 Januari genom H(ans) Kejs(erliga) Majestäts Resolution
 i Nåder befriad från teoretiskt specimen för Högre Skollärare-
 tjänster samt Gymnasii lektorater i de läroämnen, i hvilka jag vid
 Universitetet speciminerat eller utgifvit arbeten;
 s(amma) å(r) den 4 Mars aflagt Lärareprof, praktiskt, för Rek-
 torstjenst, med vitsord: »med heder och till Domkapitlets full-
 komliga nöje;»
 s(amma) å(r) den 10 Maj erhållit Fullmakt å Rektorstjensten vid
 Högre Elementarskolan i Kuopio;

och har jag i Filosofiska ämnen utgifvit följande skrifter:

- »Dissertatio Asolutismum Systematis Hegeliani defensura» offentlig
 försvarad d(en) 17 Juni 1845;
 »De vi historica Disciplinæ Philosophiæ Leibnitii, Meditationes» 20
 Part(es) I–III, offentlig försvarade d(en) 15 och 18 Juni 1836;
 »Försök till en Framställning af Logiken» Första Häftet Helsingfors
 1837.
 »Philosophisk Elementarkurs: 1:sta H(äftet) Psychologi.» Stockholm
 1837,
 2:dra H(äftet) Logik» St(ock)h(olm) 1840,
 3:dje H(äftet) Rättslära» St(ock)h(olm) 1840;
 »Om det Akademiska Studium» Stockholm 1840;
 »Versuch einer speculativen Entwicklung der Idee der Persönlich-
 keit» Tübingen 1841. 30
 »Läran om Staten» Stockholm 1842.

Joh. Vilh. Snellman

115 *J. J. TENGSTRÖM – J. V. SNELLMAN 18.III 1848*
HUB, JVS handskriftssamling

Hfors d. 18. Mars 1848.

(I dag går väl ansökningstiden till Professionen ut).

Bäste Bror.

Ett fasligt slag har drabbat oss. Nervander är icke mer. Han dog i
 koppor sist(kidne) Onsdags afton kl. elfva. Denna händelse är förfärlig.
 Universitetet och hela det stora Allmänna hafva lidit en oersättlig
 förlust. Vårt arma land! Och hans efterlemnade familie sedan! Kop-
 porna hade slagit inåt, utbredde sig der, och vållade döden, som
 drabbade så oförmodadt, att Törnroth ännu samma dag middagstiden
 åt ett bud från mig frågande huru N(ervander) mätte, svarade att han
 väl vore illa sjuk, men att dock lifvet icke vore i fara. Ja, Broder
 Snellman, åter intet annat att göra, än att med undergifvenhet klaga
 och sörja. Jag har visst icke stått N(ervander) mycket nära i vänskap
 och förtroende, men dock åter för närvarande kanske näst Borgström

hyst sympathier i och för saker af allmän betydelse, dem N^oervander^o omfattade. Hans bortgång är för mig enskildt en oändligt stor, ty mellan oss ägde dock meddelanden rum, i hvilka jag med ingen annan af fordna embetskamerader får ingå. Försätt Dig i tankarna hit, utan erinring äfven utaf de förhållanden, som förr här sammanhöll Dig och vår Bortgångne! Att Du sjelf förlorat en af Dina fastaste vänner, kan jag försäkra, om det i följe af sista söndring skulle behöfvas. Men jag måste öfvergå till annat.

10 Med samma post, som framförde Ditt sista, feck jag bref från Kellgren i Paris af d^{en} 29 Febr^{uari}. Det var både med oro och tillika med den otåligaste väntan motsedt. Sjelfva brefvet utgjorde blott ett oktavblad, utan notiser om privata ämnen vidare än hvad allmännast sammanhängande med de stora tilldragelserna. Han sände en öfversigt af hvad som der borta passerat, interessant och väl utförd, hvilken skulle ingå i Morgonbladet, eller om den icke här kunde komma fram, öfverstyras till Dig och Litteraturbladet. Efter att hafva genomläst densamma, tyckte jag genast att publicerandet icke skulle lyckas, och att det, om äfven medgifvet, tilläfventyrs blefve för vår vän till någon skada nu eller för framdeles fortkomst. Jag meddelade åt Cugnæus
20 uppsatsen och mina anförda tankar, i hvilka han instämde. Här hafva dess utom Borgström, samt Berndtson, såsom i afseende å Morgonbladet särskildt intresserad, och Elmgren, (hvilka begge sistnämnde i Hermans bref uttryckligen, äfvensom Du, Broder S^{nellman}), voro såsom vänskapligt varme åberopade), fått del deraf. De instämma med mig. Du har sjelf i afseende å Litteraturbladet ett ord med, och derutöfver, i saken. Må Du nu i samråd med Hermans Far afgöra! I allt fall borde jag låta Er begge få läsa hvad sålunda var ärnadt till offentlighet. Uppsatsen, om den, som jag vill tro, icke i Kuopio kommer att se offentlig dager, synes mig kunna förvaras i Kuopio tills
30 Herman sjelf kommer hem och kan få den om händer åter, såsom sammanhörande med hans öfriga reseanteckningar. Högst intressant synes mig hvad der förekommer om den i oordningen herskande ordning, otvifvelaktigt en frukt af den medborgerliga bildning som det nya samhällstillståndet utbreddt. Men reflexionerna falla af sig sjelfva. Hälsa varmt till Kellgren der i Kuopio. Denna sändning afgår i ett bref från Sophie till Josefine.

Sedan jag feck Ditt bref har jag träffat Sirelius. Din inlaga är inlemnad, men Aminoffs hade ännu icke inkommit. Har A^{minoff} begärt anstånd med Specimen till nästa Termin, så faller af sig sjelft, att
40 det kommer att gälla Er begge. Men i annat fall måste och synes kunna hos Rektor genom Sirelius muntligen anmälas, att Du icke förrän i höst är färdig. Vilkorligt kan det icke ställas. Den för Specimina utsatta tid anses såsom fatalier, och hörande till medsökandes rätt. Skulle Du hinna ännu denna Termin aflägga Specimen, så är intet förloradt dermed att anstånd begärts till hösten; ty så snart Du och medsökande speciminerat, upprättas genast förslag, utan afseende på att, tilläfventyrs, en längre tid än som åtgått, blifvit begärd och utsatt för Specimina. Begär A^{minoff} anstånd till hösten, och ej eller dess förinnan rycker fram med sitt opus, så vinnes intet för skyndsammare
50 afgörande, dermed att Du nu i vår disputerar. Jag har talt med en och annan af Consist^{or}i ledamöter, att de måtte se till, det tiden för afläggande af Specimina utsträckes till hösten. Du har sålunda öppet att göra och låta såsom Dig synes. – Att Du i Din ställning här, såsom Professor, skulle komma att stå isolerad, har Du riktigt uti, till en början, Men till Din kallelse skulle just höra, till Din egen inre

äfvensom den yttre, andemeningen deraf, att Du skulle spinna kring och fångsla omgivelser, gripa omkring och inverka. För Dig som står der i mannaålderns fulla kraft, och som så utbildad den, är med hänsyn till omständigheter sinnes förstämning väl ursäktlig, men dock icke berättigad att taga öfverhanden, och är oförenlig med Din egen högre tro och vilja. Kommer Du hit, så har Du att segra, icke utan kamp och ansträngning; men en krets af vänskap och tillgifvenhet skall Du redan blott genom verksamhet i och för Vetenskapen skapa omkring Dig, först och närmast en ungdomskrets, som skall skänka Dig glädje och tillfredsställelse. Du gratulerar ju mig till deltagande från Ungdomens sida. Ja med största skäl, vore det blott lika verkligt som det är och förtjenar vara ett önskad. För mig, gamle, glesna lederna af gestalter, som varit mig kära. Men de som der kvarstå, höra bland de yngre; och därför har lifvet för mig, oaktadt de hårda slag, som drabbat, ändock utsigter till ämnen för ett deltagande från min sida, hvilket, derpå tviflar jag icke, skall inom sig sjelft finna sin hugnad och sällhet, då det sträcker sig utåt. Du sjelf, Broder S⟨nellman⟩, skall framgent äfven tillåta, att jag njuter och är stolt öfver att få tillägna mig Dig, omsluta Dig i min varma åtanka. Men äfven här måste jag afbryta.

Af min ledighet från fordna embetsbestyr fortfar jag att suga idel honning, hvarmed jag frossar såsom en gourmand. Får se, huru det i längden bekommer, detta afbrott från den gamla dieten. Men, det kan väl hvarken efter en naturligt eller högre ordnings vanliga gång heller, i sin allmänhet taget, numera blifva desto långvarigare. Såsom min lefnads högsta lycka skall jag intill dess slut, skatta, att den inträffat i ett så utomordentligt märkvärdigt tidehvarf, som det jag genomlevat, börjande från 1787 och med innevarande tidpunkt, så högtidlig den är, visst icke afslutadt, utan genom, ny, med rikaste färgprakt strålande gryning förnygradt. – Tack för den varma, vackra Nekrologen öfver Robert! I Ditt bref näst för det sista står att Du »skickar» några exemplar skildt afdragna. Sådana hafva icke inlupit? – I Ditt namn uttogos för Dig från Biblioteket tre häften, af Jahrbücher d⟨er⟩ Gegenwart. Du bör icke hålla dessa länge, då de väl, såsom hörande bland de nyaste hit komma, sannolikt tätare efterfrågas och saknas. – Att Din tid är hiskligt kringskuren, inser jag så att jag förundrar mig, huru den räcker till för ett som annat. Hälsningar från oss alla till Dig och Din Fru.

Alltid densamme.

Din J. J. T.

P. S. Jag bör kanske nämna, det Cygnæus föreslog, att K⟨ellgren⟩s uppsatts skulle sändas till Stockh⟨olm⟩, för att der tryckas i någon Tidning. – Hvad detta råd och dåd beträffar ville jag bedja Dig jemte Broder K⟨ellgren⟩ i Kuopio besluta. Nog skulle samma uppsatts förtjena komma i ljuset; men det måste då ske mycket snart, om icke den skall förlora sitt interesse.

116 J. V. SNELLMAN – A. F. BORENIUS 20.III 1848
HUB, SLS arkiv

Heders Bror!

Förlåt mig dessa rader och det besvär de medföra. De torde gunås icke vara de enda, genom hvilka Dina vänner hedra Din stora ordentlighet